

DAĞLARCA'NIN ŞİİRLERİNDEKİ SONSUZLUK

Fazıl Hüsni Dağlarca, 1940 yılında yayımlanan “Çocuk ve Allah” adlı ikinci şiir kitabı ile o günlerde geçerli olan şiir dilini geliştirecek kuvvetli bir “zihinsellik” kurmuştur ve bizâtihi İkinci Yeni şairlerinden bazıları -örneğin Ece Ayhan ve Cemal Süreya- Dağlarca'nın yarattığı şiirsel alan derinliğini kendilerine mihenk olarak kabul ettiklerini yazılarında belirtmişlerdir. Dağlarca, “Türkçe Katında Yaşamak” adlı şiirinde Türk Dili'ne bağlılığını "Türkçem, benim ses bayrağım" diyerek ifade etmiş ve hayatı boyunca bu doğrultuda 70'e yakın şiir kitabı kaleme almıştır. Kısacası; Fazıl Hüsni Dağlarca, şiirleriyle ve yarattığı imgesel alan derinliğiyle Türk Dili'ni geleceğe taşımış, bu gelişimi icra ederken de Türk Dili'nin retorikten arınmış motiflerine, haysiyetine ve tarihsel önemine özen göstermiştir.

Fazıl Hüsni Dağlarca'nın vefatının(2008) ardından sürdürülen arşiv çalışmaları sonucunda daha önce yayımlanmış şiir kitaplarına girmeyen dosyalar dolusu şiir bulundu ve bulunan şiirler geçtiğimiz Ocak ayında “Kaçaklar” üst-başlığıyla Yapı Kredi Yayınları tarafından yayımlanmaya başlandı. Serinin ilk cildi ‘Üç Okumalı Dizeler, Göründüğüm’ adı altında toplanmış ve kitabın editörlüğünü Ömer Aygün ile İlknur Yurtbaşı gerçekleştirmiş.

‘Kaçaklar’ serisine ‘Üç Okumalı Dizeler’ ile başlanmasının nedenini, Dağlarca'nın teknik benzerlik gösteren ve özel bir yapı taşıyan şiirlerinin editöryal açıdan birlikte ele alınması ve aslında ‘Üç Okumalı Dizeler’deki biçimin “kendiliğinden bütünlenmesi” olarak görüyorum. Yani, Fazıl Hüsni Dağlarca'nın bu kitapta toplanan şiirleri (bu şiir dosyası) dize yapısının bir gereği olarak “kendiliğinden” bütünleniyor. Şiirlerdeki dizeler aralarına ‘/’ işareti kona-

rak ikiye ayrılmış ve farklı okumalara imkân tanıyor: Kitaptaki dizelerin ‘/’ işareti öncesi olan ilk bölümlerinin alt alta okunması; ‘/’ işareti sonrası -ikinci- bölümlerinin alt alta okunması ve tüm dizelerin ‘/’ işareti gözetilmeksizin alt alta -olağan, bilindik- biçimde okunması şeklinde ‘üç okuma’ imkânı bulunuyor. Fazıl Hüsnü Dağlarca, bu teknik özelliğin imgesel avantajını ve tarihsel boyutunu kitabın ilk şiiri olan “Yansıma” adlı şiirin ilk dörtlüğünde şu şekilde anlatmış:

*“Dizeler neden tek soluklu olsun / Daha uzun değil mi Gobi Çölü, Sibirya
Ey yeryüzüsel gök, Mezopotamya / Sür kemik yapılarını ötelere ötelere
İki göğüslü ol / Üç göğüslü ol
Ol / Bitişi olmadığına insan anıtlarının”*

Söz konusu “üç okuma” tekniğinin kitapta yer alan 32 şiiri üçe katlayarak 96 şiire eriştirdiğini görüyoruz. Böylelikle kitaptaki şiirler hem semantik, hem de imgesel açıdan müthiş bir alan derinliği hesabı taşıyor: Dağlarca şiirinin imgesel alan derinliğinin, içerdiği duyguların ve işaret ettiği uzamın “tarih boylu ya da tarih kadar geniş kapsamlı” olduğunu düşündüğümüzde, ‘Üç Okumalı Dizeler’de “üç katlanmış bir sonsuzluk” seziyoruz. Bununla birlikte, Fazıl Hüsnü Dağlarca gibi tüm hayatı boyunca sadece şiir kaleme almış (kendini hakikatin yakıcılığına vermiş) bir şairin sezdiği ‘üç katlanmış sonsuzluk’ duygusuyla Türk Edebiyatı’nda başka hiçbir şiirde karşılaşmadığımı -açık yüreklilikle- itiraf etmeliyim. Son iki yıldır Beşiktaş Belediyesi tarafından verilen ve şiddetle karşı olduğumuz Dağlarca Şiir Ödülü’nün jürisinin arasında da, ödülü alan(paylaşan) şairlerin arasında da Dağlarca’yla birlikte anılacak, Dağlarca şiirindeki “yüceliği ve sonsuzluğu” hak edecek biri -maalesef- yok... Görünüşe göre, olamaz da.

Dağlarca’nın tarih, insanlık, yaşam, vatan ve emek konularını işlediği sonsuz şiirlerinin içerisinde bana tuhaf bir dilsel “özgörü ve özgürlük” sağlayan “İç Orman” adlı şiirden üç dizeyle bu kısa yazıyı bitirmeyi/bitirebilmeyi çok önemsiyorum:

*“Söylemedir / Ne varsa yerde gökte
Benim dağ taş dile getirdiğim / Atlantis’te ayın on dördüne göre getirdiğim
Düşler, atalarından kalma gözlem / Çıplak sırtımda çıplak ağırlık”*

Zafer Yalçınpınar
Aydınlık Gazetesi Kültür-Sanat Sayfası
28 Mart 2017

Ayrıca Bkz:

John Berger'in Şiirlerindeki Tinsellik
Tam metin pdf: <http://bit.ly/johnbergersiirler>
Aydınlık Kitap, Sayı: 243, 30 Aralık 2016

"Nilgün Marmara'nın Kâğıtları'ndaki İmgelem"
Tam metin pdf: <http://bit.ly/nilgunmarmarakagitlar>
Aydınlık Kitap, Sayı: 241, 9 Aralık 2016

"Oktay Rifat'ın Dışarıda Kalan Şiirleri"
Tam metin pdf: <http://bit.ly/oktayrifatdisarida>
Aydınlık Kitap, Sayı: 235, 28 Ekim 2016

Aydınlık Kitap, Sayı: 226, 26 Ağustos 2016
"Ingeborg Bachmann ve Dil Felsefesi"
Tam metin pdf: <http://bit.ly/bachmanndilfelsefesi>

Aydınlık Kitap, Sayı: 220, 8 Temmuz 2016
"Nicanor Parra'nın 'Karşışiir'leri"
Tam metin pdf: <http://bit.ly/nicanorparrakarsisiir>
Aydınlık Kitap, Sayı: 216, 10 Haziran 2016

"Werner Herzog'un Bakışının Biçimini Taşıyan Bir Yolculuk"
Tam metin pdf: <http://bit.ly/herzogbuzdayurur>
Aydınlık Kitap, Sayı: 214, 27 Mayıs 2016

"Julio Cortázar'ın zihninden; "Küba Devrimi'nin Başlangıç 'Buluşma'sı"
Tam metin pdf: <http://bit.ly/cortazarbulusma>
Aydınlık Kitap, Sayı: 211, 6 Mayıs 2016

"Alfred Jarry'den "Günler ve Geceler" Ötesi Tinsellik"
Tam metin pdf: <http://bit.ly/alfredjarrygunlergeceler>
Aydınlık Kitap, Sayı: 202, 4 Mart 2016

"Ece Ayhan ile Kara Gerçek"
Tam metin: <http://zaferyalcinpinar.com/bbkara/eceayhanilekaragercek.jpg>
Aydınlık Kitap, Sayı: 195, 15 Ocak 2016

MŞŞ'nin 'Yalnızlık Çözü'nde; "Sayıklayanlar"
Tam metin: <http://evvel.org/m-s-s-nin-yalnizlik-colunde-sayiklayanlar-z-yalcinpinar-aydinlik-kitap-2682016>